

УДК 338.64

Андрій Володимирович Серватовський,

слухач магістратури факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

Юрій Миколайович Онищенко,

кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри

інформаційних технологій та кібербезпеки факультету № 4

Харківського національного університету внутрішніх справ

Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, за допомогою криптовалют

За останні роки криптовалюта викликала до себе інтерес не тільки людей, а цілих держав, які почали активно її впроваджувати в свій повсякденний обіг. Криптовалюти є особливим видом електронних (або цифрових) грошей, які мають власну децентралізовану платіжну систему та функціонують зазвичай на основі блокчейн-технології (blockchain). Суть блокчейну полягає у тому, що інформація, закодована в ньому, зберігається на різних, незалежних один від одного комп'ютерах, тобто для неї відсутній єдиний сервер.

Під час переказу криптовалюти між відправником та одержувачем створюється однорангова мережа, яка може не мати посередників (без згоди самих користувачів). Саме тому криптовалюти і стали стрімко розвиватися, оскільки дана концепція абсолютно нова для ринку: криптовалютні операції неможливо ні контролювати, ні відслідковувати – вони здійснюються виключно між двома користувачами. Слід сказати, що ми формуємо попит на ринку, під впливом чого змінюється ціна на цікавий для нас товар. Під впливом ажіотажу курс провідної криптовалюти стрімко зростає, після чого деякі галузі економіки збільшують своє часткове співвідношення на фінансовому ринку. Ніхто не може відчувати, контролювати, повністю оволодіти і зупинити її розвиток.

Дані новітні технології, які стрімко зростають, не змогли обійти увагою й особи, які займаються незаконною діяльністю, оперуючи при цьому великими сумами грошей (наркобізнес, торгівля зброєю, тероризм тощо). Звісно в подальшому виникає питання, щодо легалізації

(відмивання) даних коштів. Швидкі і анонімні трансакції, які пропонують криптовалюти, не могли не зацікавити зловмисників. Тільки за минулий і поточний рік через криптовалюти «відмили» понад 1,2 млрд доларів. Даним процесом зацікавились та вивчали декілька великих Американських компаній, які спеціалізуються на кібербезпеці й встановили основні етапи даної процедури, хоча й теоретично сам процес доволі простий.

Першим етапом є нашарування. У традиційній фінансовій сфері він включає покупку дорогих активів за «брудні» гроші. Наприклад, нерухомості. Далі цей актив перепродається кілька разів, що ускладнює визначення початкового покупця. У світі криптовалют цей етап включає придбання криптовалюти. На наступному етапі за допомогою різних бірж і спеціальних сервісів-міксерів, початкові монети роздрібнюють і конвертуються в інші криптовалюти. Гроші можуть пройти сотні адрес, що ускладнює відстеження початкового власника. Сервісів-міксерів дуже багато. Вони у вільному доступі і ніхто не заважає їм працювати. Принцип роботи подібних сервісів простий. Вони беруть криптовалюту у різних клієнтів, перемішують її, у кінцевому результаті виходить «мікс», який не дозволяє відстежити власника грошей.

Ще один популярний спосіб легалізувати «брудні» гроші – провести фейковий ICO. Мало того, що шахраї зможуть зібрати додаткові гроші від довірливих вкладників, це дозволить «відбілити» кошти, отримані незаконним шляхом. Для цього достатньо проінвестувати нелегальними грошима свій же проект.

Способів легалізації грошей дуже багато, але процес боротьби з подібним видом злочину є досить складним, оскільки вимагає значної кількості спеціалістів у цій галузі, а також багато сил та засобів правоохоронних органів. Подібні валютні трансакції відбуваються по всьому світу, отже, є реальна необхідність у тісній міжнародній співпраці для ефективної боротьби з подібним видом злочину.

Одержано 29.10.2019